

roya, det er, saavidt jeg erindrer, med en Sporvidde af 4 Fod og 8 Tommer. Der er ganske vist blevet anlagt Sidebaner i Sverrig med et smallere Spor, men jeg skal dog her tillade mig af et lille Skrift, der er udgivet af Civilingenieurerne English & Hansen i 1867 — og man tør vist forudsætte, at disse Mænd have stillet Forholdet mellem de bred- og de smalsporede Baner i Sverrig saa gunstigt for disse sidste som muligt —, at oplyse, at de smalsporede Baner, som ere Banerne fra Herliunga til Borås, fra Hudikswall til Forssa, fra Wenersborg til Uddevalla og fra Köping til Uttensberg, tilsammen kun udgjøre en Betslængde af $15\frac{1}{2}$ Mill, hvortil efter en skreven Bemærkning endnu vil komme i den nærmeste Tid en Længde af 9 Mill, som skal være en Forlængelse af Wenersberg—Uddevalla-Banen til Herliunga. Der er saaledes ialt $24\frac{1}{2}$ Mill smalsporede Baner; men af disse ere dog, vel at mærke, de $10\frac{1}{2}$ Mill og, naar Forlængelsen af Wenersberg—Uddevalla-Banen kommer til, rimeligviis endog de $15\frac{1}{2}$ Mill anlagte med en Sporvidde af 4 Fod, og det er kun Köping—Uttensberg-Banen, der er anlagt med en Sporvidde af $3\frac{1}{2}$ Fod. Dette er altsaa en væsentlig Forskjel, og dertil kommer, at flere af de betydningsfuldste Sidebaner, som f. Ex. Banerne fra Hesselholm til Christiansstad og fra Esölf til Östaf, ere anlagte med samme Sporvidde som Stambanerne og derhos som svære Locomotivbaner, fordi man indsaar, at det vilde lægge Trafikken urimelige Hindringer i veien, naar man valgte en anden Bygningsmaade. Naar det ærede Udvalg i denne Sag i Folkethinget har udtalt sig, som det har gjort i dets Betænkning, nemlig at man ved at bygge paa den Maade, som det foreslaaer, altsaa ved at anvende lettere bredsporede Locomotivbaner, vil, medens Underbygningen samt Stignings- og Krumningsforholdene skulle være aldeles de samme som ved de svære Locomotivbaner, navnlig vinde en betydelig Beparelse paa Overbygningen, idet der kan anvendes Skinner af kun 40—45 Punds Vægt pr. Yard, og paa endeel Broer og Steenkister, som Forholdene tillade strax at bygge svagere, fordi de senere uden stor Ulempe lade sig styrke, naar det behøves, — saa maa det dog være mig tilladt,

uagtet jeg veed, at der i det nævnte Udvalg har siddet et sagkyndigt Medlem, at yttre Tvivl, om det virkelig vil være muligt, naar man først engang har opført saadanne lettere Broer og Steenkister, da senere uden store Udgifter og uden stor Ulempe at styrke dem saaledes, at de ville blive fuldkomment forsvarlige for de svære Locomotivbaner.

B. Petersen: Ogsaa jeg fulgte naturligviis med stor Interesse det Foredrag, som det ærede 8de kongevalgte Medlem (Anbræ) i Mandags holdt i den foreliggende Sag. Han fremsillede i samme for os en tænkt Stat, bestaaende af tvende Classer af Medborgere, nemlig de Studeeieende og de Ikke-Studeeieende, og han fremsatte dernæst den Tanke, at de studeeieende Medborgere vilde tvinge de ikke-studeeieende til at anlægge en Jernbane til Fordeel for hine, hvilket han betegnede som Røveri. Jeg vil give det ærede Medlem Ret i, at dersom noget Saadant kunde finde Sted, saa vilde det tilvisse være Røveri; men det ærede Medlem kan jo dog neppe have tænkt sig Andet end en velordnet Stat, og i en saadan maatte naturligviis de Studeeieende, saafremt de virkelig vare de Mægtigste og Stærkste, ogsaa selv bidrage væsentligt til Indretningen af den Bane, som de vilde have anlagt til Fordeel for sig, og dette forekommer mig dog for en Deel at forandre det Forhold, som det ærede Medlem omtalte. Jeg skal fremdeles med ham være aldeles enig i, at de aandelige Interesser have saa store Krav her i denne Verden — selv om de gaae i en saa eenfibig Retning, som der vilde være Spørgsmaal om ved den af ham omtalte Læsepost i Sanskrit —, at jeg godt kan forstaae, at man i en virkelig, ikke i en tænkt Stat bevilger store Beløb til de aandelige Interessers Fremme. Jeg erkender disse Kravs Berettigelse, og jeg skal aldrig være den, der modsætter mig dem. Jeg kan saaledes forstaae, at man i en Stat f. Ex. bevilger 50,000 Rd. til en Theaterinstitution, om den end nærmest bliver til Gavn for Enkelte. Jeg kan ogsaa forstaae, naar et Land først engang har sagt, at det vil forsvare sig selv, at Repræsentationen saa med rund Haand maa bevilge Millioner i dette Niemed og ikke tvivl-